

Diseminacijske i komunikacijske aktivnosti u EU financiranim projektima

Justament, Davor

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:129:356630>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-12**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić
Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje

DAVOR JUSTAMENT

DISEMINACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE AKTIVNOSTI U EU
FINANCIRANIM PROJEKTIMA

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2019. godine

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić
Preddiplomski stručni studij
Poslovanje i upravljanje

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

DISEMINACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE AKTIVNOSTI U EU
FINANCIRANIM PROJEKTIMA

Mentorica:

Stella Antolović, univ. spec. oec.

Student:

Davor Justament

Naziv kolegija:

ODNOSI S JAVNOŠĆU

JB MAG studenta:

2224014386

Sadržaj

1	Uvod.....	3
2	Financijska sredstva Europske unije	4
2.1	Mogućnosti financiranja	4
2.2	Upravljanje sredstvima	5
2.3	Prijave za korištenje sredstava.....	5
3	Centralizirana sredstva (na primjeru programa Obzor 2020.).....	6
3.1	O programu.....	6
3.2	Prijave na program.....	8
3.3	Pozicija Republike Hrvatske	9
3.4	Smjernice za aktivnosti komunikacije i vidljivosti.....	9
3.5	Smjernice za aktivnosti diseminacije i iskorištavanja rezultata	10
3.6	Model Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava (Obzor 2020.)	11
3.6.1	Članak 26 – Vlasništvo nad rezultatima.....	11
3.6.2	Članak 27 – Zaštita rezultata	12
3.6.3	Članak 28 – Iskorištavanje rezultata	12
3.6.4	Članak 29 – Otvoren pristup	12
3.6.5	Članak 38 - Obveza promidžbe projekta i njegovih rezultata	13
4	Decentralizirana sredstva	15
4.1	ESI fondovi u financijskom okviru 2014. - 2020.	15
4.2	Iskorištenost fondova EU	16
4.3	Uplate i isplate RH	16
4.4	Smjernice za diseminacijske i komunikacijske aktivnosti	17
4.4.1	Osnovni elementi vidljivosti	18
4.4.2	Komunikacijski alati	18
5	Projekt COG-LO	22
5.1	Uvod u projekt	22

5.2	Komunikacijski plan.....	23
5.2.1	Diseminacijske aktivnosti	23
5.2.2	Eksploatacijske aktivnosti	25
5.2.3	Zajednička eksploatacija	25
5.2.4	Individualna eksploatacija na primjeru PostEurop.....	26
5.2.5	Komunikacijske aktivnosti	26
5.2.6	Upravljanje znanjem i zaštita	28
6	Zaključak.....	29
7	Literatura	30
8	Popis slika	31
9	Popis tablica	32
10	Popis grafikona.....	33

Popis kratica i pokrata

EU	Europska unija
HBOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HAMAG-BICRO	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
ESI	Europski strukturni i investicijski fondovi
2PL	Podizvođač u logističkom lancu (npr. samo skladištenje)
3PL	Podizvođač u logističkom lancu (npr. skladištenje i prijevoz u paketu)
EK	Europska komisija
ICT	Informacijska i komunikacijska tehnologija
IPR	Intelektualno pravo vlasništva
IoT	<i>Internet of Thing</i>
AI	Umjetna inteligencija
MSP	Malo i srednje poduzetništvo

Sažetak

Pregled mogućnosti financiranja kroz fondove Europske unije, te propisanih diseminacijskih i komunikacijskih pravila za EU financirane projekte iz decentraliziranih sredstava i iz centraliziranih sredstava na primjeru programa Obzor 2020., uz kratki opis fondova, količine raspoloživih sredstava, te načina prijave. Prezentacija stvarnog komunikacijskog plana, na temelju primjera iz prakse, projekta COG-LO, također financiranog iz programa Obzor 2020. Analiza pozicije Republike Hrvatske u regiji vezano za količinu povučenih sredstava iz Europske unije, te tumačenje važnosti komunikacijskih aktivnosti u razvijanju svijesti akademske, istraživačke i industrijske zajednice u Hrvatskoj, vezano za takvu vrstu financiranja.

Ključne riječi

Komunikacija, diseminacija, projekti, Europska unija, Obzor 2020.

Abstract

An overview of the possibilities of financing through EU funds, as well as regulations on dissemination and communication activities for EU funded projects from decentralized and centralized funds on the example of Horizon 2020 programme, with a brief description of the funds, the amount of funds available, and the application methods. Presentation of a real communication plan, based on the case studies of the COG-LO project, also funded by the Horizon 2020 programme. Analysis of the position of the Republic of Croatia in the region in relation to the amount of funds withdrawn from the European Union, and interpretation of the importance of communication activities in developing the awareness of the academic, research and industrial community in Croatia, related to this type of financing.

Keywords

Communication, dissemination, projects, European Union, Horizon 2020

1 Uvod

S obzirom da već neko vrijeme radim kao voditelj međunarodnog projekta financiranog iz programa Obzor 2020., tema ovog rada se nametnula sama od sebe. Koliko god statistike pokazivale napredak u povlačenju financija iz EU fondova, bilo kroz centralizirana ili decentralizirana sredstva, Republika Hrvatska je još uvijek pri dnu Europske unije po iskorištenosti tih alociranih sredstava. To posebice dolazi do izražaja u polju Inovacija i razvoja, gdje na „igralištu“ nailazimo na samo nekoliko „velikih igrača“ kojima prijave na takve projektne natječaje uspijevaju. Iako je prošlo nešto više od šest godina od ulaska Hrvatske u Europsku uniju, kao da nemamo dovoljno zainteresiranih ili educiranih istraživača koji su upoznati s mogućnostima EU financiranja.

Ta je situacija posebice frustrirajuća meni, kao osobi koja u sklopu jednog od najvećih hrvatskih poduzeća, radi na sklapanju partnerstva i projektnih ideja na polju tehnoloških inovacija u logistici. Poduzeće u kojem radim tek je nedavno shvatilo važnost i mogućnosti EU financiranja te se priključilo, kolokvijalno rečeno, „lovu na blago“. Uprava je mlada i puna elana, a potencijalnih je inovacija mnogo. Zašto koristiti vlastita sredstva za razvoj kad nam ih Europa nudi na dlanu?

Kao što sam naveo, ideja ne manjka, no u čemu je onda problem? Zašto su susjedne države toliko snažnije od nas? Što mi, kao korisnici sredstava i izvođači projekata, možemo učiniti komunikacijom, objavom rezultata i općenito medijskom prisutnosti? Možemo li doprijeti do šire publike i osvijestiti buduće potencijalne korisnike?

Ovim ću radom pokušati prikazati koje nam sve mogućnosti financiranja Europska unija nudi, načine na koje nam komunikacijski i diseminacijski naponi omogućavaju vidljivost i šire ideju EU financiranja široj publici, koja su pravila Europske unije po tom pitanju, te što se mora poštovati. Fokusirat ću se na Inovacije i razvoj, kao jedno od najmanje zastupljenih polja, kroz program Obzor 2020., te na primjeru projekta na kojem radim prikazati kako to izgleda u praksi. Na temelju vlastitih iskustava i rasipnosti informacija, ovaj rad je zamišljen kao svojevrsni priručnik, skup znanja, za svakoga tko ima ideju, ali nema sredstva za razvoj. Mogućnosti je mnogo, samo treba znati na koja vrata pokucati.

2 Financijska sredstva Europske unije

2.1 Mogućnosti financiranja

Prema Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, mogućosti financiranja podijeljene su na EU sredstva, pod kojima razlikujemo centralizirana i decentralizirana sredstva, te na druge izvore financiranja – europske izvore i nacionalne izvore.

Pod pojmom centralizirana sredstva podrazumijevamo sredstva kojima raspolaže Europska unija, a upravlja Bruxelles, te se izdaju kroz šesnaest „Programa Unije“. Između ostalih, to su „Obzor 2020.“, „Cosme“, „Erasmus+“, „Life“, „Customs 2020“, „Fiscalis 2020“ i „Interoperabilna rješenja za javnu upravu“. Uz navedenih šesnaest „Programa Unije“, postoji i „The Connecting Europe Facility (CEF)“.

Decentralizirana sredstva dolaze kroz „Europske strukturne i investicijske fondove (ESI)“ te za njih natječaje objavljuju ministarstva i agencije država korisnica.

Slika 1: "Europski strukturni i investicijski fondovi" (Izvor: <https://eufondovi.hr/fondovi>)

Uz navedene, postoje i drugi izvori financiranja – „Europska investicijska banka“, „HBOR“ i „HAMAG-BICRO“ te nacionalni izvori poput „Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost“.

Prema službenom internetskom portalu Europske unije, širok je raspon projekata i programa financiranja putem sredstava Europske unije u područjima kao što su regionalni i urbani razvoj,

zapošljavanje i socijalna uključenost, poljoprivreda i ruralni razvoj, pomorska i ribarstvena politika, istraživanje i inovacije te humanitarna pomoć.

2.2 Upravljanje sredstvima

Stroga su pravila nadzora uporabe sredstava kako bi se osiguralo transparentno i odgovorno korištenje istih. Politička odgovornost za osiguravanje pravilne uporabe navedenih sredstava zadatak je skupine od dvadeset i osam povjerenika Europske unije. S obzirom na to da se s više od 76 posto proračuna Europske unije upravlja u partnerstvu s nacionalnim i regionalnim tijelima, kroz sustav zajedničkog upravljanja, odgovornost godišnjih revizija preuzimaju nacionalne vlade.

Proračunom se upravlja kroz pet strukturnih investicijskih fondova kojima se provodi strategija „Europa 2020.“. To su „Europski fond za regionalni razvoj (ERDF)“, „Europski socijalni fond (ESF)“, „Kohezijski fond (CF)“, „Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD)“ te „Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EMFF)“. Oni rade zajedno na razvoju gospodarstva diljem država članica Europske unije, u skladu s ciljevima strategije „Europa 2020.“.

Uz pet glavnih fondova može se koristiti i „Fond solidarnosti Europske unije (EUSF)“, kojim se pruža pomoć u slučajevima većih prirodnih katastrofa. Također, pomoću „Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA)“ pruža se potpora za države kandidate i potencijalne kandidate za pristup Europskoj uniji.

Uz partnersko upravljanje proračunom, dijelom sredstava izravno upravlja Europska unija. Osiguravaju se u obliku bespovratnih sredstava za posebne projekte povezane s politikama Europske unije, uobičajeno na temelju poziva na podnošenje prijedloga, te u obliku ugovora koje dodjeljuju institucije Europske unije za nabavu usluga, robe ili radova, a dodjeljuju se na temelju poziva na nadmetanje.

2.3 Prijave za korištenje sredstava

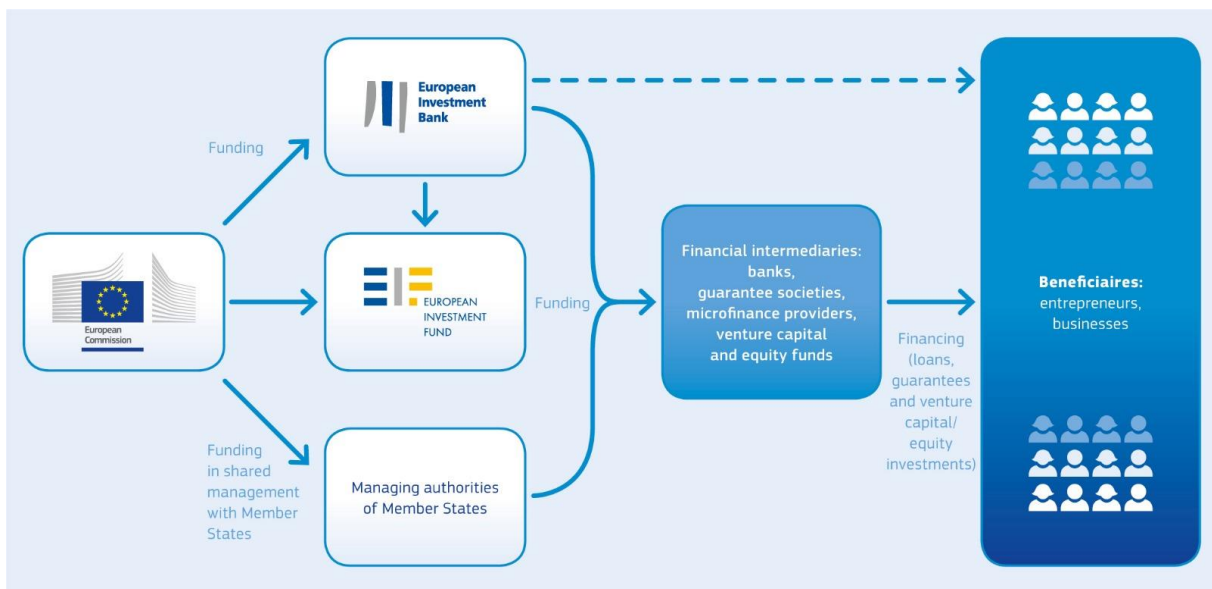
Mala poduzeća financiraju se putem bespovratnih sredstava, zajmova i jamstava.

Nevladine organizacije i organizacije civilnog društva ispunjavaju uvjete za financiranje ako su neprofitnog karaktera i djeluju u nekom od područja politike Europske unije.

Mladi se financiraju kroz obrazovanje i osposobljavanje („Erasmus+“) te kroz sufinanciranje projekata za poticanje građanske uključenosti, volonterskog rada i otvorenijeg multikulturalnog pogleda na svijet.

Poljoprivrednici i ruralno poduzetništvo može koristiti potpore izravna plaćanja kao potporu prihodima, a trećina tih plaćanja se osigurava primjenom ekološke poljoprivrede. Visina sredstava ovisi o veličini zemljišta, a navedena sredstva, u širem smislu, služe za poboljšanje života i uvjeta rada u ruralnim područjima.

Istraživači se financiraju u obliku bespovratnih sredstava za sufinanciranje širokog raspona istraživačkih projekata, to jest financiranje istraživanja i inovacija. U tu svrhu, Europska unija u financijskom razdoblju od 2014. do 2020. godine osigurava gotovo osamdeset milijardi eura, većim dijelom kroz svoj program za istraživanje „Obzor 2020.“

Slika 2: "Financiranje kroz EU" (Izvor: https://europa.eu/youreurope/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/index_hr.htm)

Ulaskom u članstvo Europske unije Republika Hrvatska je ostvarila mogućnost korištenja sredstava te joj je iz „Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI)“ na raspolaganju 10,676 milijardi eura u financijskom razdoblju od 2014. do 2020. godine.

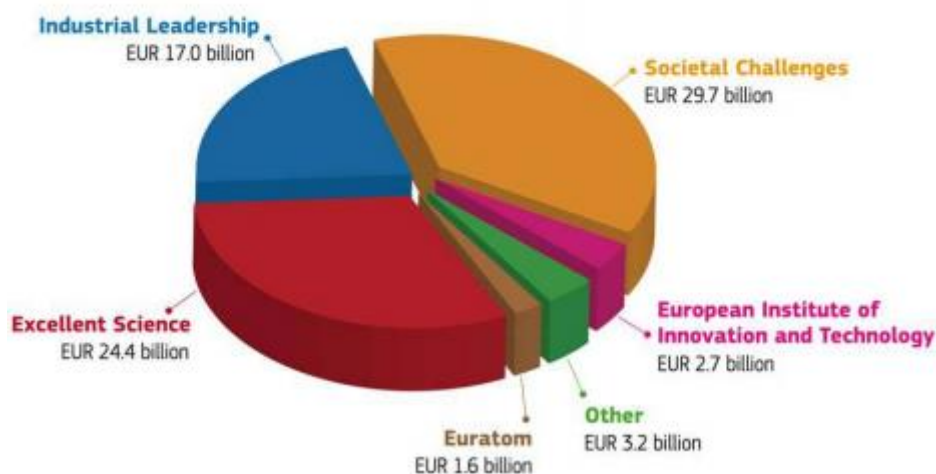
3 Centralizirana sredstva (na primjeru programa Obzor 2020.)

S obzirom na količinu i raznovrsnost, primjer centraliziranih sredstava biti će program Obzor 2020. i njegova pravila.

3.1 O programu

Prema internetskom portalu „Strukturni fondovi“, „Obzor 2020.“ program je Europske unije koji se bavi istraživanjima i inovacija u razdoblju od 2014. do 2020. godine, a njime se pridonosi izgradnji europskog istraživačkog prostora. Navedenim programom ostvaruju se ciljevi iz dva ključna strateška dokumenta – „Europa 2020.“ i „Unija inovacija“.

HORIZON 2020 BUDGET (EUR 78.6 billion, current prices)

Slika 3: "Proračun programa Obzor 2020." (Izvor: https://ec.europa.eu/research/horizon2020/pdf/press/fact_sheet_on_horizon2020_budget.pdf)

Program se temelji na tri glavna prioriteta – „Izvrсна znanost“, „Industrijsko vodstvo“ i „Društveni izazovi“.

Prioritet „Izvrсна znanost“ se sastoji od četiri aktivnosti: Europskog istraživačkog vijeća (ERC), koje pridonosi jačanju vrhunskih istraživanja i istraživača, Budućih tehnologija i tehnologija u nastajanju (FET), koje služe jačanju kolaborativnih trans disciplinarnih istraživanja za nastanak radikalnih inovacija, Aktivnosti MSCA (Marie Skłodowska Curie Actions), koje su podrška inovativnoj naobrazbi i osposobljavanju istraživača, te Istraživačkih infrastruktura (RI), koje podrazumijevaju jačanje europskih istraživačkih infrastruktura.

Glavna komponenta prioriteta „Industrijsko vodstvo“ je Vodstvo u razvojnim tehnologijama (LEIT), koje ima jaki fokus na informacijske i komunikacijske tehnologije te nanotehnologije, napredne materijale, biotehnologije, naprednu proizvodnju i preradu.

Prioritet „Društveni izazovi“ podrazumijeva:

- Zdravlje, demografske promjene i kvaliteta života;
- sigurnost hrane, održiva poljoprivreda i šumarstvo, istraživanje mora, pomorja i unutarnjih voda i bio ekonomija;
- sigurna, čista i učinkovita energija;
- pametni, zeleni i integrirani promet;
- klimatska aktivnost, okoliš, učinkovitost resursa i sirovine;
- uključiva inovativna i promišljena društva;

- sigurna društva.

Program „Obzor 2020.“ uključuje dvije aktivnosti horizontalnog karaktera, a to su „Širenje izvrsnosti i sudjelovanja“, koje je smanjuje podjele između regija Europske unije u iskorištavanju rezultata istraživanja, te „Znanost za društvo i u društvu“, koje promiče suradnju između znanosti i društva i potiče aktivni interes mladih generacija za znanost.

3.2 Prijave na program

Sukladno informacijama Europskog parlamenta, pravo prijave na standardne istraživačke projekte imaju konzorciji od minimalno tri pravna subjekta, od kojih svaki mora biti osnovan u državi članici ili pridruženoj državi. Za ostale programe, minimalni je uvjet za sudjelovanje jedan pravni subjekt osnovan u državi članici ili pridruženoj državi.

U programu Obzor 2020. postoji jedinstven iznos financiranja za sve korisnike i sve aktivnosti, a pokriva do 100% opravdanih troškova za aktivnosti povezane s istraživanjem i inovacijama, te do 70% troškova za aktivnosti povezanim s inovacijama, no može se povećati na 100% za neprofitne organizacije. Neizravni opravdani troškovi nadoknađuju se paušalnim iznosom od 25% izravnih opravdanih troškova.

Projekti koji potražuju financiranje u iznosu od 500.000 eura ili više podložni su provjeri financijske održivosti, u kojoj moraju dokazati da imaju sredstva potrebna za provedbu projekta. Europska komisija provjerava sudionike projekta do dvije godine nakon plaćanja bilance.

Prema službenim smjernicama Europske komisije, što se samog procesa prijave tiče, prvo je potrebno pronaći poziv za prijavu koja odgovara projektnoj ideji, koristeći „Funding & tender opportunities“ portal. Nakon toga slijedi pronalazak partnera za osnivanje projektnog konzorcija. Bilo koje poduzeće, neovisno o veličini, s poslovnim nastanom u zemlji članici ili pridruženim zemljama, može biti kandidat, no mora posjedovati operativne i financijske mogućnosti za provedbu projekta. Pronalazak partnera se također može olakšati pregledom navedenog portala. S obzirom da je prijava digitalizirana, potrebno je registrirati poduzeća na korisničkom portalu Obzor 2020., te putem njega poslati prijedlog projekta. Nakon perioda validacije, prijavitelj će dobiti informaciju o tome je li prijedlog prihvaćen za financiranje ili nije. Ukoliko je prihvaćen, posljednji je korak prije isplate sredstava, potpisivanje Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

3.3 Pozicija Republike Hrvatske

Kako je navedeno ranije, Hrvatska je daleko ispod prosjeka Europske unije u povlačenju sredstava za Inovacije i razvoj, a takva je situacija i sa programom Obzor 2020.

Kao što se vidi prema informacijama s Korisničkog portala sudionika na Obzor 2020. projektima, do sada je u financijskom razdoblju od 2014. do 2020. povučeno 81.038.923 €, a od subjekata u tome prednjače „Institut Ruđer Bošković“ sa 9.270.097 €, „Fakultet elektronike i računarstva“ sa 7.159.401 € i „Fakultet strojarstva i brodogradnje“ sa 2.962.006 €.

Ako iznose usporedimo za susjednim zemljama, slika postaje jasnija.

Grafikon 1: "Povlačenje sredstava iz programa Obzor 2020." (Izvor: <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard/sense/app/>)

Što se ranga tiče, Hrvatska je 25. na ljestvici u količini povučenih sredstava iz programa Obzor 2020., te se iza nje nalaze samo Latvija, Litva i Malta.

3.4 Smjernice za aktivnosti komunikacije i vidljivosti

Prema službenim naputcima Europske komisije, korisnici potpora iz programa „Obzor 2020.“ trebaju promicati projekt i njegove rezultate dijeljenjem informacija širokoj publici, uključujući medije i javnost, na strateški učinkovit način.

Komunikacijske aktivnosti moraju biti raspisane u prijedlogu projekta kao poseban radni paket za komunikaciju ili kao dio drugog radnog paketa. Oni se u procjeni izvedivosti projekta uzimaju u obzir pod kriterijem „Utjecaj“.

Planom komunikacije trebali bi biti definirani jasni ciljevi, proračun i vrijeme za svaku od potrebnih aktivnosti. Tim aktivnostima privlači se pažnja javnosti o istraživanju, na način da ih svatko može razumjeti, te se bavi perspektivom javne politike financiranja istraživanja inovacija u Europskoj uniji.

Dobra komunikacija započinje sa samim projektom i nastavlja se njegovim cijelim trajanjem, strateški je planirana, postavlja jasne komunikacijske ciljeve, prilagođena je široj publici, bira odgovarajuće poruke te koristi relevantne medije i sredstva.

3.5 Smjernice za aktivnosti diseminacije i iskorištavanja rezultata

Europska komisija je izdala neobvezujuće smjernice za jednostavniju diseminaciju i iskorištavanje rezultata.

- Povezivanje ishoda projekta s politikama Europske unije – detaljno objasniti kako će projekt doprinijeti ostvarenju navedenih politika;
- pažljiva priprema plana diseminacije i iskorištavanja – navedeni plan treba biti zaseban dio prijave i ne postoji unificirani predložak te treba biti što precizniji i u početku se može primijeniti samo na prve korake i konačni cilj, a tijekom projekta se može ažurirati i detaljizirati;
- uključivanje potencijalnih krajnjih korisnika i dionika – krajnji korisnici mogli bi biti dio regionalnih i međunarodnih konzorcija ili iz industrija kojima su ishodi projekta relevantni;
- implementacija otvorenog pristupa i upravljanje podacima – svi financirani projekti su dužni ostvariti besplatan pristup rezultatima;
- naglašavanje načina na koji će se rezultati projekta primijeniti te navođenje prednosti rješenja dobivenih projektom – rezultati mogu biti direktni (bolji proizvod ili proces) i indirektni (smanjenje potrošnje energije, poboljšana sigurnost);
- prikazivanje razumijevanja problema pri primjeni rezultata te načina na koji će se ti problemi riješiti – moguće prepreke uključuju nepodudarnosti između tržišnih potreba i rješenja, pitanja prava intelektualnog vlasništva te neadekvatno financiranje;
- poduzimanje daljnjih koraka primjenjivanja rezultata u praksi nakon dovršenja projekta – ti koraci mogu biti dogovaranje normi, financiranje testiranja te povećanje proizvodnje, a zakonodavci mogu poduzeti daljnje korake za uklapanje rezultata u nove zakone.

3.6 Model Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava (Obzor 2020.)

U službenom primjeru Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava u sklopu programa Obzor 2020., Europska je komisija raspisala četiri članka koja su direktno povezana sa diseminacijskim i komunikacijskim pravilima u izvođenju projekata.

3.6.1 Članak 26 – Vlasništvo nad rezultatima

Rezultati su vlasništvo svih korisnika unutar konzorcija koji su ih proizveli, te se pod tim pojmom podrazumijevaju svi materijalni ili nematerijalni produkti projekta, kao što su podaci, znanje ili informacije u bilo kojem obliku. Dva ili više vlasnika mogu zajednički posjedovati rezultate ukoliko su ih zajednički proizveli i ako nije moguće utvrditi točan doprinos svakog korisnika ili razdvojiti ih za potrebe zaštite prava vlasništva. Zajednički se vlasnici moraju u pisanom obliku sporazumjeti o uvjetima ostvarivanja zajedničkog vlasništva kako bi osigurali usklađenost sa obvezama iz Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Svaki zajednički vlasnik može odobriti licencije trećim stranama za upotrebu rezultata, pod uvjetom da ostali vlasnici o tome budu obaviješteni najmanje 45 dana unaprijed i da dobiju poštenu i razumnu naknadu. Nakon što su rezultati proizvedeni, zajednički se vlasnici mogu u pisanom obliku sporazumjeti o primjeni nekog drugog rješenja umjesto zajedničkog vlasništva, kao što je na primjer prijenos na jednog vlasnika. Ako treća strana proizvede rezultate, predmetni korisnik mora pribaviti sva potrebna prava od treće strane, kako bi mogao ispuniti svoje obveze kao da je on sam proizveo te rezultate.

Izvršna agencija za inovacije i mreže, uz pristanak predmetnog korisnika, može preuzeti vlasništvo nad rezultatima radi njihove zaštite, ukoliko korisnik do četiri godine nakon završetka projekta namjerava širiti rezultate bez zaštite, osim u slučaju kada rezultati nisu zaštićeni zbog nemogućnosti zaštite, zbog pomanjkanja mogućnosti za komercijalno iskorištavanje ili u slučaju kada korisnik namjerava prenijeti vlasništvo nad rezultatima na treću stranu s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, koja će zaštititi podatke. Ukoliko Agencija odluči preuzeti vlasništvo, o tome će službeno obavijestiti korisnika u roku od 45 dana. Navedeni rezultati ne smiju se širiti prije kraja tog razdoblja. Korisnik koji planira prekinuti širenje rezultata mora službeno obavijestiti Agenciju najkasnije 60 dana prije isteka zaštite.

Ako korisnik prekrši obveze iz Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, iznos financiranja može se smanjiti.

3.6.2 Članak 27 – Zaštita rezultata

Svaki korisnik ima obvezu zaštite rezultata, te mora razmotriti mogućnosti zaštite, ako se opravdano može očekivati da će se rezultati moći komercijalno iskorištavati. Prilikom donošenja odluke o zaštiti, korisnik mora uzeti u obzir svoj interes i interese ostalih korisnika. Na zahtjevima za zaštitu rezultata koje korisnik predaje, mora biti navedeno da je projekt, u čijem su okviru rezultati nastali, financiran sredstvima iz programa Europske unije za istraživanja i inovacije Obzor 2020.

Također, ako korisnik prekrši obveze iz Ugovora, iznos financiranja može se smanjiti.

3.6.3 Članak 28 – Iskorištavanje rezultata

Svaki korisnik mora, do četiri godine nakon završetka projekta, poduzeti mjere čiji je cilj osigurati iskorištavanje nastalih rezultata, izravno ili neizravno, njihovom upotrebom u daljnjim istraživačkim aktivnostima, stavljanjem proizvoda ili procesa na tržište, stvaranjem i pružanjem usluge ili njihovom upotrebom u aktivnostima normizacije. Ukoliko rezultati budu ugrađeni u normu, korisnik mora zatražiti od normizacijskog tijela da u normu uključi izjavu o financiranju projekta iz sredstava Europske unije.

3.6.4 Članak 29 – Otvoren pristup

Ukoliko to nije protivno njihovom interesu, svi korisnici moraju što prije početi širiti rezultate, koristeći javnosti primjerena sredstva, uključujući znanstvene publikacije. Međutim, to ne utječe na obveze zaštite rezultata, obveze povjerljivosti i sigurnosti ili obveze zaštite osobnih podataka, koje se i dalje primjenjuju. Korisnik koji namjerava širiti rezultate mora ostale korisnike o tome obavijestiti najmanje 45 dana unaprijed, te im dati dovoljno informacija o rezultatima koje će širiti. Bilo koji korisnik može uložiti prigovor u roku od 30 dana od primitka obavijesti, ako je u stanju dokazati da bi to znatno naštetilo njegovim interesima u odnosu na rezultate ili postojeće znanje. U tim se slučajevima rezultati smiju širiti samo ako se poduzmu odgovarajuće mjere zaštite takvih legitimnih interesa. Ako korisnik ne namjerava zaštititi podatke, morati će prije širenja obavijestiti Agenciju.

Svaki korisnik mora krajnjim korisnicima besplatno osigurati otvoren pristup svim stručno recenziranim publikacijama koje su povezane s njegovim rezultatima. Posebno mora u bazu znanstvenih publikacija pohraniti strojno čitljiv elektronički primjerak objavljene verzije ili konačnog stručno recenziranog rukopisa, te istovremeno mora nastojati pohraniti podatke o istraživanju koji su potrebni za provjeru rezultata objavljenih u znanstvenim publikacijama. Također mora osigurati otvoren pristup pohranjenoj publikaciji najkasnije prilikom objave,

ukoliko je preko izdavača dostupna besplatna elektronička verzija, ili u roku od šest mjeseci u bilo kojem drugom slučaju. Otvoren pristup mora biti osiguran i bibliografskim meta podacima pohranjene publikacije, te sadržavati pojmove „Europska unije (EU)“ i „Obzor 2020.“, naziv projekta, skraćeni naziv i broj Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, datum objave, trajanje razdoblja embarga i trajnu oznaku.

Što se digitalnih podataka o istraživanju tiče, korisnici moraju pohraniti podatke, besplatno za sve korisnike, u bazu podataka o istraživanju, te poduzeti mjere za omogućavanje pristupa trećim osobama za reproduciranje i daljnje širenje. Također, trebaju dostaviti informacije o dostupnim alatima i instrumentima za provjeru rezultata, a po mogućnosti, na raspolaganje staviti i same alate i instrumente. To, ponovno, ne utječe na obveze zaštite rezultata, obveze povjerljivosti i sigurnosti, te na obveze zaštite osobnih podataka. Iznimno, korisnici ne moraju osigurati otvoren pristup pojedinim dijelovima podataka, ako bi ostvarivanje glavnog cilja bilo ugroženo pri objavljivanju tih rezultata. U tom slučaju u planu za upravljanje podacima moraju biti navedeni razlozi zašto nije omogućen pristup.

Prilikom širenja rezultata potrebno je istaknuti simbol Europske unije i navesti tekst o financiranju projekta iz programa Europske unije. Ako se prikazuje zajedno s nekim drugim logotipom, simbol Europske unije mora biti istaknut na odgovarajući način. Korisnici mogu upotrijebiti simbol Europske unije bez prethodnog odobrenja Agencije, no to im ne daje pravo na isključivu upotrebu, te ne smiju prisvojiti simbol, te sličan žig ili logotip.

Prilikom širenja rezultata mora biti navedeno da rezultati odražavaju isključivo stajalište autora i da Agencija nije odgovorna za upotrebu informacija koje su u njima sadržane.

3.6.5 Članak 38 - Obveza promidžbe projekta i njegovih rezultata

Korisnici sredstava imaju obvezu promicati projekt i njegove rezultate plasiranjem informacija ciljanoj publici, uključujući medije i javnost, na strateški i učinkovit način. To ne utječe na obveze širenja iz članka 29., obveze čuvanja povjerljivosti ili obveze sigurnosti, koje se i dalje primjenjuju. Prije poduzimanja komunikacijskih aktivnosti za koje se očekuje da će biti znatno zastupljene u medijima, korisnici sredstava o tome moraju obavijestiti Agenciju.

U svim komunikacijskim aktivnostima povezanim s projektom, te na svoj infrastrukturi, opremi i važnijim rezultatima koji se financiraju bespovratnim sredstvima, mora se prikazati simbol Europske unije i navesti slijedeći tekst:

- Za komunikacijske aktivnosti: „Ovaj se projekt financira sredstvima iz [programa Europske unije za istraživanja i inovacije Obzor 2020. na temelju ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava br. [xy]”;
- Za infrastrukturu, opremu i važnije rezultate: „Ova je [infrastruktura][oprema][upisati vrstu rezultata] dio projekta koji se financira sredstvima iz programa Europske unije za istraživanja i inovacije Obzor 2020. na temelju ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava br. [xy]”.

Ako se prikazuje s nekim drugim logotipom, simbol Europske unije mora biti istaknut na odgovarajući način.

U svakoj komunikaciji povezanoj s projektom mora biti navedeno da ista odražava isključivo stajalište autora i da Agencija i Komisija nisu odgovorne za upotrebu sadržanih informacija.

Agencija i Komisija mogu za svoje komunikacijske i promidžbene aktivnosti koristiti informacije koje se odnose na projekt i dokumente povezane s njim, poglavito sažecima za objavu i javnim rezultatima, kao i drugim materijalima, kao što su slike ili audiovizualni materijal. Ako bi Agencija ili Komisija korištenjem tih materijala ugrozila interese korisnika, on može tražiti od Agencije ili Komisije prestanak korištenja.

Pravo na korištenje materijala, dokumenata i informacija korisnika uključuje:

- Korištenje za vlastite potrebe: stavljanje na raspolaganje osobama koje rade za Agenciju, Komisiju ili druge institucije, te umnožavanje ili reproduciranje;
- Distribuciju javnosti: objave u elektroničkom ili tiskanom obliku, emitiranje, javno izlaganje ili predstavljanje;
- Uređivanje ili preoblikovanje: skraćivanje, sažimanje, ubacivanje drugih elemenata, npr. grafičkih ili tekstualnih elemenata, izdvajanje dijelova i sl.;
- Prijevod;
- Omogućavanje pristupa na pojedinačni zahtjev, bez prava na reproduciranje ili korištenje;
- Pohranu u tiskanom, elektroničkom ili drugom obliku;
- Arhiviranje u skladu s pravilima o upravljanju dokumentima;
- Pravo na ovlašćivanje trećih strana za zastupanje ili izdavanje podlicencija za načine korištenja navedenih u prethodnim točkama, ako je to potrebno za komunikacijske i promidžbene aktivnosti Agencije ili Komisije.

Ako se prava korištenja primjenjuju na treće strane, korisnik se mora pobrinuti da ispunjava svoje obveze iz Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

Kada je primjenjivo, Agencija ili Komisija unosi slijedeće informacije:

„© – [godina] – [naziv vlasnika autorskih prava]. Sva prava pridržana. Licencija izdana Izvršnoj agenciji za inovacije i mreže (INEA) i Europskoj uniji (EU) pod odgovarajućim uvjetima.”.

4 Decentralizirana sredstva

4.1 ESI fondovi u financijskom okviru 2014. - 2020.

Ulaskom Republike Hrvatske u sustav Europske unije, značajna su financijska sredstva postala dostupna za korištenje. Centraliziranim se programima upravlja izravno iz Bruxellesa i služe za projekte od značaja za cjelokupnu Europsku uniju, dok decentralizirani programi služe za projekte od značaja za državu članicu, u skladu sa strateškim ciljevima na razini Europske unije.

Prema znanstveno stručnom časopisu o obrazovanju za poduzetništvo, financijskim okvirom za razdoblje 2014. – 2020. Hrvatskoj je dodijeljeni 10,68 milijardi eura, alociranih po pojedinim ranije spomenutim ESI fondovima.

Tablica 1: "Raspodjela ESI fondova, 2014. - 2020." (Izvor: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/>)

Naziv ESI fonda	Iznos alokacije (u eurima)
Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	4.321.499.588
Kohezijski fond (CF)	2.559.545.971
Europski socijalni fond (ESF)	1.516.033.073
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	2.026.222.500
Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)	252.643.138
Ukupno	10.675.944.270

Dodijeljena se sredstva, na nacionalnoj razini, koriste u skladu s operativnim programima u kojima su detaljno razrađene aktivnosti za učinkovitu provedbu projekata i korištenje alociranih sredstava. U Hrvatskoj su usvojena četiri operativna programa za razdoblje 2014. – 2020. na temelju kojih se koriste sredstva iz ESI fondova.

Tablica 2: "Operativni programi u Hrvatskoj, 2014. - 2020." (Izvor: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/>)

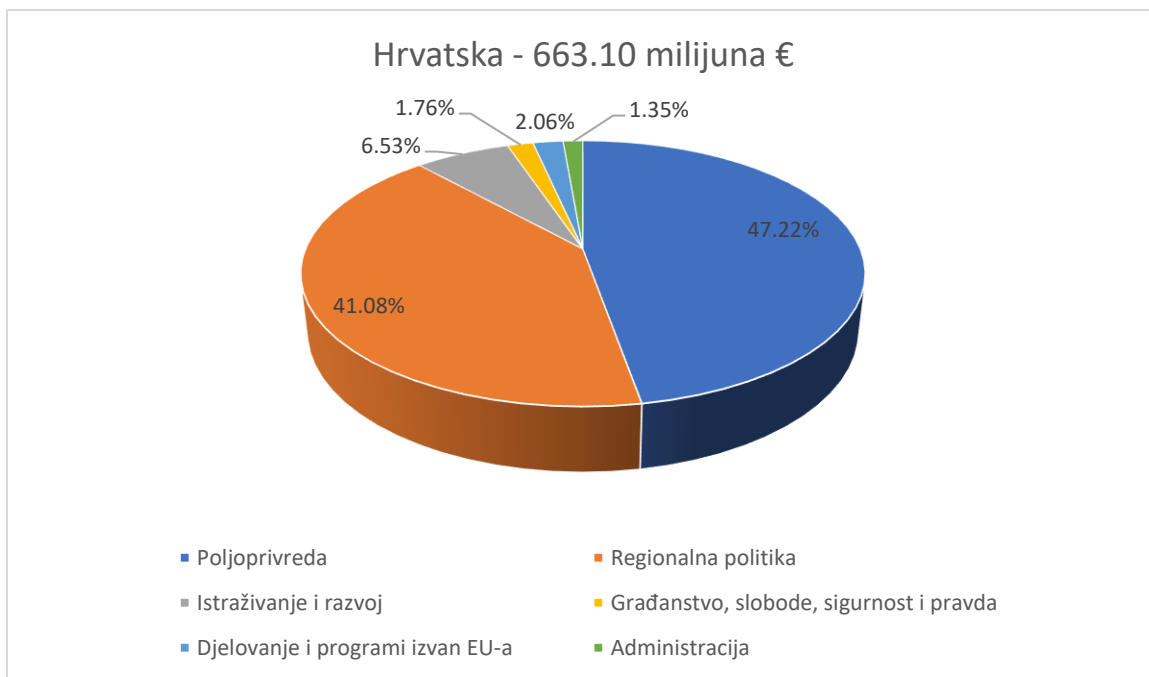
Naziv operativnog programa	Ukupna alokacija (mlrd. eura)
Konkurentnost i kohezija	6,881
Učinkoviti ljudski potencijali	1,850
Program ruralnog razvoja	2,383
Operativni program za pomorstvo i ribarstvo	0,253

4.2 Iskorištenost fondova EU

Sukladno objavi rezultata od strane Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, u 2018. godini korisnicima je na raspolaganje stavljeno 2,9 milijardi eura kroz objavu 152 natječaja u okviru ESI fondova, a time se iznos objavljenih natječaja popeo na 8,5 milijardi eura ili 79% alociranih sredstava za razdoblje od 2014. do 2020. godine. Konkretno, u 2018. godini zabilježen je rast od 50%, s obzirom na to da je u razdoblju od 2014. do 2017. godine objavljeno natječaja u vrijednosti od 5,6 milijardi eura. Najveći postotni rast bilježi se u operativnom programu Učinkoviti ljudski potencijali, te on iznosi 135%.

4.3 Uplate i isplate RH

Prema informacijama Europskog parlamenta, Hrvatska je za 2017. godinu od Europske unije primila 663 milijuna eura financijskih sredstava. U regionalnu potrošnju utrošena su 272 milijuna eura (41%), dok je za poljoprivredu izdvojeno 313 milijuna eura (47%). U istraživanje je uloženo tek 43 milijuna eura (7%), što je daleko od prosjeka Europske unije od 14%.

Grafikon 2: "Potrošnja EU sredstava u Hrvatskoj" (Izvor: http://www.europarl.europa.eu/external/html/budgetataglance/default_hr.html#croatia)

Sa druge strane, Hrvatska je u proračun Europske unije uplatila 359 milijuna eura, te je u ime Europske unije prikupila 52 milijuna eura carinskih pristojbi, od čega je kao administrativnu naknadu zadržala 20%.

S obzirom na dostupne podatke, lako je zaključiti da u ovome trenutku Hrvatska iz Europske unije povlači više sredstava nego što ih uplaćuje. Udio uplaćenih sredstava u povučenim iznosi 54%. Polje u kojem zaostajemo za prosjekom Europe je Istraživanje i razvoj.

4.4 Smjernice za diseminacijske i komunikacijske aktivnosti

Mjere vezane za informiranje i komunikaciju u projektima sufinanciranim u okviru operativnih programa za razdoblje 2014. - 2020. definirane su dokumentima „Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća“, „Provedbena uredba Komisije (EU) br. 821/2014“ i „Opći i posebni uvjeti ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava“.

Prema „Uputama za korisnike sredstava“, korisnik je dužan provoditi aktivnosti diseminacije i komunikacije u skladu s potpisanim Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava, a te aktivnosti moraju biti proporcionalne sadržaju projekta. U prijavnom se obrascu navode aktivnosti i predviđa njihov potreban iznos u proračunu projekta. Po sklapanju ugovora, te aktivnosti postaju njegov sastavni dio koje je korisnik dužan provesti, dokumentirati i o tome informirati nadležna tijela u izvješćima o provedbi projekta. Aktivnosti trebaju biti usmjerene na krajnje korisnike projekta, opću i stručnu javnost, te medije. Potpisivanjem ugovora, korisnik prihvaća

da njegove informacije, poput nositelja projekta, naziva projekta i iznosa javnog sufinanciranja projekta, budu javno objavljene. Također, korisnik jamči da su sudionici u projektu upoznati s izvorom financiranja.

Svi materijali namijenjeni diseminaciji i komunikaciji moraju uključiti osnovne elemente vidljivosti, a korisnik je obvezan osigurati vidljivost oznaka u skladu s odredbama potpisanog Ugovora koje se odnose na rokove i pravila za čuvanje dokumentacije.

4.4.1 Osnovni elementi vidljivosti

Elementi vidljivosti ESI fondova su amblem Unije i tekst „Europska unija“, napomena o fondu koji podupire projekt: „Projekt je sufinancirala Europska unija iz [naziv fonda]“, slogan: „Zajedno do fondova EU“, logotip ESI fondova, te isključenje odgovornosti: „Sadržaj publikacije/emitiranog materijala isključiva je odgovornost [ime korisnika]“.

Amblem Unije nužno je prikazivati u boji u svim medijima, osim u iznimnim slučajevima, te uvijek treba biti jasno vidljiv i na istaknutom mjestu. Prema naputcima za korištenje amblema i logotipa, amblem Unije mora biti jednako vidljiv glede smještaja i veličine kao i ostali korišteni logotipi. Korisnik ima pravo koristiti svoj logotip ili logotipe partnera, ali na način koji neće kompromitirati i umanjiti vidljivost osnovnih elemenata. Sadržaj materijala treba biti na hrvatskom jeziku.

Bitno je napomenuti da se amblem mora reproducirati u propisanim bojama a to su za plavu „Pantone Reflex Blue“, te za žutu „Pantone Yellow“. Osnovica amblema je jedan i pol puta dulja od stranice.

4.4.2 Komunikacijski alati

Internetska stranica korisnika mora sadržavati informacije o nazivu projekta i kratki opis, ciljeve i očekivane rezultate, ukupnu vrijednost projekta i iznos sufinanciranja EU u kunama, razdoblje provedbe projekta, te kontakt osobe. Također mora sadržavati navedene osnovne elemente vidljivosti i poveznice na relevantne internetske stranice, poput www.strukturnifondovi.hr.

Privremena informacijska ploča koristi se u projektima građevinskih radova ili financiranja infrastrukture, a za koje iznos potpore premašuje 500.000 eura. Ona mora sadržavati amblem Unije i tekst „Europska unija“, napomenu o fondu iz kojeg je projekt sufinanciran i slogan „Zajedno do fondova EU“. Navedeni sadržaj mora zauzimati najmanje 25% ploče, a preostali dio namijenjen je opisu projekta i minimalno treba sadržavati logotip ESI fondova, naziv

projekta, naziv korisnika, vrijednost projekta i iznos EU financiranja u kunama, te razdoblje provedbe projekta. Takve se ploče postavljaju uz prilazne pravce lokaciji provedbe projekta, a njihov sadržaj treba biti jasno vidljiv, kako bi prolaznici mogli pročitati i razumjeti značajke projekta. Najkasnije tri mjeseca nakon završetka projekta, korisnik je dužan informacijsku ploču zamijeniti trajnom pločom.

Slika 4: "Primjer izgleda informacijske ploče" (Izvor: „Upute za korisnike sredstava: Informiranje, komunikacija i vidljivost projekata financiranih u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Europskog socijalnog fonda (ESF) i Kohezijskog fonda (KF) za razdoblje 2014. - 2020.“)

Trajna ploča također se postavlja na mjestu koje je javnosti lako vidljivo, a za projekte čija ukupna javna potpora prelazi 500.000 eura ili projekt obuhvaća kupovinu fizičkog predmeta ili financiranje infrastrukture ili građevinskih radova. Mora sadržavati iste elemente kao i informacijska ploča, uz dodatak obavezne hrvatske zastave. Ishodovanje dozvole za postavljanje trajne ploče na pročelje zgrade odgovornost je korisnika.

Slika 5: "Primjer izgleda trajne ploče/panoa" (Izvor: „Upute za korisnike sredstava: Informiranje, komunikacija i vidljivost projekata financiranih u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Europskog socijalnog fonda (ESF) i Kohezijskog fonda (KF) za razdoblje 2014. - 2020.“)

Za projekte koji ne spadaju pod prethodno navedene uvjete, potrebno je izraditi najmanje jedan plakat s informacijama o projektu, najmanje veličine A3, te ga postaviti na mjesto koje je javnosti jasno vidljivo. Plakat treba sadržavati informacije o projektu, te osnovne elemente vidljivosti.

Kao jedan od najčešćih alata za komunikaciju s medijima koristi se priopćenje, te se može koristiti u različitim fazama projekta, npr. početak provedbe, značajni pomaci ili informiranje o rezultatima. Priopćenje medijima treba sadržavati osnovne elemente vidljivosti.

U svrhu informiranja o napretku u provedbi, korisnik može organizirati konferenciju za medije, te ona mora uključivati osnovne elemente vidljivosti. U prostoriji u kojoj se održava konferencija, na vidljivom mjestu trebaju biti izvešene EU i hrvatska zastava, a prostorija mora biti obilježena posterima vezanim uz projekt. Tijekom konferencije, korisnik je dužan istaknuti da je projekt sufinanciran od strane Europske unije, te pružiti informacije o financijskoj vrijednosti projekta i operativnom fondu kroz koji se projekt financira.

Što se informativnih događaja tiče, svaki dokument povezan s njime mora uključivati izjavu kojom se navodi da je projekt financiran iz fondova, te osnovne elemente vidljivosti.

Publikacije, kao što su letci, brošure ili priručnici, na vidljivom mjestu, kao što je naslovnica, moraju imati istaknute osnovne simbole vidljivosti, isključenje odgovornosti, te uključivati

kontakte za više informacija - naziv, adresa, telefon, internetska stranica korisnika projekta, te internetska stranica Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Sav pisani materijal mora biti dostupan i u elektronskom obliku, kako bi se mogao postaviti na internetsku stranicu.

Naljepnice za opremu i vozila, ukoliko su kupljena iz projektnih sredstava, trebaju biti istaknute na vidljivom mjestu kako bi sadržaj bio jasno vidljiv. Također, naljepnica treba biti odgovarajuće kvalitete, po mogućnosti plastificirana, kako bi se osigurala dugotrajnost. Prostorije koje su prilagođene ili opremljene iz sredstava projekta, također trebaju biti označene naljepnicom ili pločom na kojima će se nalaziti osnovni elementi vidljivosti

Slika 6: "Primjer naljepnice" (Izvor: „Upute za korisnike sredstava: Informiranje, komunikacija i vidljivost projekata financiranih u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Europskog socijalnog fonda (ESF) i Kohezijskog fonda (KF) za razdoblje 2014. - 2020.“)

Audiovizualne produkcije trebaju uključivati osnovne elemente vidljivosti. U video uratke potrebno je uključiti kadar na početku ili kraju samog videa sa svim potrebnim podacima. U audio uratke potrebno je uključiti rečenicu „Projekt je sufinancirala Europska unija iz [ime fonda]“.

Slika 7: "Primjer prvog kadra u video produkciji" (Izvor: „Upute za korisnike sredstava: Informiranje, komunikacija i vidljivost projekata financiranih u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Europskog socijalnog fonda (ESF) i Kohezijskog fonda (KF) za razdoblje 2014. - 2020.“)

Fotografije su dobar način za dokumentiranje razvoja projekta u komunikacijskim materijalima, a nužno je dokumentirati važnije razvojne faze i događaje s barem jednom fotografijom visoke rezolucije. *Banneri i roll-up* stalci također trebaju sadržavati osnovne elemente vidljivosti.

5 Projekt COG-LO

5.1 Uvod u projekt

Prema informacijama kojima kao voditelj projekta raspolazem, ali i službenim Internetskim stranicama agencije INEA, COG-LO (Kognitivne logističke operacije kroz sigurne, dinamičke i *ad-hoc* kolaborativne mreže) je prvi EU financirani projekt Hrvatske pošte. U projektu sudjeluje 14 partnera iz cijele Europe, te je financiran sa 5 milijuna eura bespovratnih sredstava koja pokrivaju 100% troškova. Ciljevi su stvoriti centralnu platformu umjetne inteligencije koja će samostalno rutirati pakete, navoditi vozače, uzimajući u obzir situacije u prometu, vremenske neprilike i sl., te na temelju podataka optimizirati procese. Od posebnog je interesa za Europsku uniju pilot projekt između Hrvatske pošte i Pošte Slovenije, kojim bi se međunarodnim paketima omogućio prelazak granice bez prolaska kroz izmjeničnu poštu, u ovom slučaju u Zagrebu i Ljubljani. Trenutno pismo ili paket iz Čakovca putuje do Murske Sobotu u Sloveniji na način da prolazi kroz distributivne centre u Čakovcu, Varaždinu, kroz izmjeničnu poštu u Zagrebu, izmjeničnu poštu u Ljubljani, distributivni centar u Mariboru, pa tek tada dolazi u Mursku Sobotu. Novim načinom rada, tom bi pismu ili paketu bilo omogućeno da ide direktnom rutom preko granice iz Čakovca u Mursku Sobotu. Iako na pograničnom području između

Hrvatske i Slovenije nema dovoljnog prometa za financijsku isplativost ovog načina rada, treba uzeti u obzir pogranično područje između Belgije i Nizozemske ili sličnih velikih država.

Ovo je nastavak ranijih aktivnosti Europske unije za ubrzavanje međunarodne dostave poštanskih pošiljaka unutar teritorija EU. Time se smanjuju troškovi i vrijeme dostave, a ukoliko projekt bude uspješan, to je prvi korak ka novim legislativnim i operativnim procesima.

5.2 Komunikacijski plan

Voditelj diseminacijskih i komunikacijskih aktivnosti unutar projekta COG-LO je PostEurop, strateški odabran kao nositelj tog radnog paketa. PostEurop je krovna poštanska organizacija Europe, koja okuplja sve poštanske organizacije iz Europske unije i neke izvan nje. S obzirom na njihovu funkciju i potencijalne vanjske korisnike rješenja proizašlih iz projekta, najbolji su izbor za maksimalni doseg informacija, te se kroz njih može doseći ciljana publika. Dakako, dužnost je i ostalih projektnih partnera rad na komunikacijskim aktivnostima i to kroz objave za medije, društvene mreže, web stranice i interna glasila.

5.2.1 Diseminacijske aktivnosti

Prema COG-LO projektom prijedlogu, koji je postao dio službenog Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava broj 769141, diseminacijska strategija projekta COG-LO usredotočuje se na stvaranje svijesti na tržištu o vrijednosti prijedloga samog projekta. Tržišni proboj i povratne informacije važan su aspekt u uspjehu projektnih rezultata. Ciljana skupina su proizvođači, trgovci, 2PL, 3PL logističari i drugi. S druge strane postoje i napor za jačanje suradnje sa drugim EU inicijativama, istraživačkim projektima i akademskom zajednicom, kako bi se tehnološki i znanstveni rezultati projekta ugrađivali u druge.

Sukladno navedenom okvirnom planu, diseminacija i komunikacija projekta vrši se kroz slijedeće aktivnosti:

Kanal	Opis	Ciljana skupina
Internet stranica projekta	Diseminacija projektnih rezultata	Svi dionici izvan konzorcija
Intranet partnera	Partneri imaju pristup projektnoj dokumentaciji i demonstracijama. Na kraju projekta Intranet će biti pretvoren u službeni COG-LO portal i dostupan javnosti	Interni dionici
Mehanizmi umrežavanja EK	Razmjena znanja i šire umrežavanje sa drugim sličnim aktivnostima i projektima,	Drugi istraživački projekti, svi dionici

	koristeći mehanizme EK, kao što su publikacije i događaji	
Društvene mreže	Prisutnost na: Twitter, LinkedIn, Facebook, YouTube, SlideShare	Svi dionici, javnost
Članovi projektnog konzorcija	Širenje rezultata prema članovima konzorcija i od njih, širem krugu dionika i ostalih organizacija zainteresiranih za projekt	Svi dionici, javnost
Letak i bilten	Promocija COG-LO tehnologije, opis procesa i finalnih rezultata	Bilten za sve dionike, dva letka - jedan za ICT zajednicu, jedan za logističku domenu
Međunarodne konferencije	Publikacija projektnih rezultata na međunarodnim znanstvenim i industrijskim konferencijama.	Znanstvena i industrijska zajednica i stručnjaci
Znanstveni dnevници	Publikacija znanstvenih rezultata u znanstvenim časopisima: <i>Internet of Things Journal</i> , <i>Elsevier Computer Networks</i> , <i>European Journal of Operational Research</i>	Akadska i znanstvena zajednica
Materijal za osposobljavanje i demonstracije	Stvoriti maksimalnu razinu osvijestnosti u stvarnim industrijskim slučajevima, stvaranjem materijala za osposobljavanje i specifičnih demonstracija	Svi dionici
Radionice	U trećoj će se godini projekta održati radionica sa demonstracijama prototipa, kako bi se uhvatile prve marketinške reakcije, te jedna radionica sa gotovim proizvodom, radi validacije rezultata	Dvije ciljne skupine - ICT zajednica, logistička zajednica
PostEurop forumi	PostEurop organizira tri foruma na koje poziva članove svoje poštanske organizacije, te ostale dionike iz industrije, radi otvorene debate o rezultatima projekta	Pošanski operateri, logističke tvrtke, stručnjaci
Standardizacija	Inkorporacija novih tehnologija u industrijske standarde	Europska standardizacijska tijela

Općenito, diseminacija, publikacije i komunikacija će iskoristavati odgovarajuće informacijske servise, kao što su brošure, bilteni i Internet stranica projekta. Eksterna diseminacija će se nastaviti i nakon završetka projekta u obliku sudjelovanja na daljnim događajima i sastancima.

Interna diseminacija bit će održana u obliku neformalnih korporativnih sastanaka i tutorstva. Ona je važna za širenje informacija o projektu, kao i za pomoć u postizanju konsenzusa kroz rasprave, prezentacije i prijedloge, što će donijeti korisne zaključke o aspektima projekta. Voditelj diseminacije bit će odgovoran za čuvanje evidencija o diseminaciji u cijelom trajanju projekta, te će biti dužan obavijestiti partnere o potencijalnim prilikama i događajima.

5.2.2 Eksploatacijske aktivnosti

Glavni koncept eksploatacijskih aktivnosti jest definiranje eksploatacijskog plana baziranog na temelju trodimenzionalnih odluka: što će se eksploatirati, kako će se eksploatirati i kojim će se kanalima eksploatirati? Upotreba i praćenje pitanja prava intelektualnog vlasništva proizašlih iz zajedničkog i pojedinačnog doprinosa partnera, osigurati će jasan sporazum o vlasništvu, čime se izbjegava potencijalni sukob unutar konzorcija. IPR će pomoći u korištenju udjela u prodaji.

U tom pogledu, eksploatacijske aktivnosti osigurat će temeljito proučavanje poslovnog modela i dodatno korištenje rezultata izvan komercijalnih svrha, kao što su tehnološka poboljšanja postojeće tehnologije ili prijenos znanja na druga povezana područja partnera radi daljnjeg istraživanja i razvoja.

5.2.3 Zajednička eksploatacija

Od početka projekta, partneri će razraditi poslovne modele, tj. COG-LO će imati tržišnu orijentaciju, pa će konzorcij identificirati poslovne modele za dionike s prijedlogom vrijednosti, planove prodora na tržište, financijske planove i planove održivosti, pitanja intelektualnog vlasništva i pojedinačne i zajedničke planove eksploatacije.

U tom kontekstu, kako bi se maksimalizirala učinkovitost zajedničkih aktivnosti, partneri će prvo definirati „COG-LO tržišnu poruku“, uključujući prijedlog vrijednosti, kao i načine za privlačenje potencijalnih kupaca i dionika. Također će se razviti indikativni sustavi cijena, kako bi se stvorio konkretan primjer analize troškova i koristi. Poslovni će modeli biti validirani od strane dionika, a rezultat će biti konačni plan eksploatacije. Stvorit će se i zajednička lista potencijalnih kupaca i početne aktivnosti će se vršiti na odabranom uzorku. Na temelju tog iskustva, prijedlog vrijednosti bit će rafiniran i pronaći će se novi podskup potencijalnih kupaca.

Akademski partneri koristiti će projekt kako bi razvili sveobuhvatno znanje o logistici koje odražava multidisciplinarnu prirodu projekta. zajednički će izraditi niz predavanja na temelju rezultata projekta koji se bave logistikom s nekoliko različitih stajališta. Videozapisi tih

predavanja biti će dostupni na Internet stranici projekta, kao i nastavni materijali. Akademski će partneri upotrijebiti taj materijal tijekom nastave na svojim sveučilištima ili institutima.

5.2.4 Individualna eksploatacija na primjeru PostEurop

U skladu s poslovnim modelom, svaki partner ima poseban interes za promociju rezultata projekta, kako interno, tako i na tržištu.

PostEurop je trgovačko udruženje koje predstavlja europske javne poštanske operatere od 1993. godine. Njegova 52 člana u 49 zemalja i teritorija zajedno zapošljavaju 2,1 milijuna ljudi, te povezuju 800 milijuna ljudi dnevno. PostEurop ujedinjuje svoje članove, te promiče suradnju, održivi rast i stalne inovacije. Rezultati projekta u potpunosti će se distribuirati članovima PostEurop i priopćavati tijekom godišnjih foruma. To će članovima omogućiti da analiziraju svoje trenutno stanje i izvrše analizu nedostataka u performansama u kojima bi se rezultati projekta mogli integrirati. Široko rasprostranjeni rezultati projekta potaknuti će lanac opskrbe i logističke procese ne samo na nacionalnoj razini, već će poboljšati i prekograničnu suradnju između poštanskih operatera.

5.2.5 Komunikacijske aktivnosti

Istraživanje tržišnih mogućnosti će se postići nizom aktivnosti kao što su stvaranje svijesti o rezultatima, aktivnosti angažiranja s ciljem aktivnog uključivanja što većeg broja dionika pri kojem će oni dati povratne informacije u raznim fazama projekta, te demonstracijski prikaz mogućnosti potencijalnim kupcima. Također, cilj je dobiti povratnu informaciju o mogućnostima primjene rezultata na različite slučajeve i potencijalne suradničke poslovne modele.

Taj će pristup i aktivnosti na kraju projekta stvoriti potrebne uvjete za daljnji nastavak, evoluciju i prodor temeljnog rješenja na tržište. Nakon uspješne primjene rezultata u pilot projektima, konzorcij će imati početne priče o uspjehu koje će koristiti za pokretanje produkcije dobivenih rješenja. Putem zajednice dionika konzorcij će imati niz zainteresiranih strana, kao što su mala, velika i srednja poduzeća, udruženja, javnost i istraživači, gdje će provoditi intenzivnije aktivnosti validacije marketinga, što će dovesti do poboljšanja tehnologije i komercijalizacije. Važan čimbenik su i sporazumi o zaštiti intelektualne imovine, koji će se rješavati za vrijeme trajanja projekta.

Zajednica	Komunikacijska strategija	Komunikacijske aktivnosti
Logistika i poštanske organizacije	Stvoriti svijest i promovirati benefite optimizacije i novih suradnji kroz projektno rješenje	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalne radionice za stvaranje svijesti kod sudionika u lancu opskrbe • Bilteni • Namjenske radionice kod partnera s postojećom mrežom • Sudjelovanje na konferencijama • Koristeći postojeće kanale distribucije informacija • Redovne publikacije • Forumi • Webinari
Srednje i malo poduzetništvo	Informiranje o prednostima novih kolaborativnih logističkih modela i prenijeti poruku: „Lako je biti dio - lako se integrirati.“	<ul style="list-style-type: none"> • Korištenje mreže postojećih malih i srednjih poduzetništva • Korištenje MSP-a za sudjelovanje na lokalnim radionicama • Webinari
ICT industrija	Stvoriti sinergiju za poboljšanja tehnologije i daljnju suradnju. Informirati o integracijskim mogućnostima	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalne radionice za stvaranje svijesti kod sudionika u lancu opskrbe • Bilteni • Namjenske razvojne radionice • Webinari
Stručnjaci iz domene (IoT, AI, logistika)	Stvoriti svijest i potražiti mogućnosti za buduću suradnju - kako promovirati projektну metodologiju i tehnologiju	<ul style="list-style-type: none"> • Bilteni • Namjenske radionice • Sudjelovanje na konferencijama • Webinari

Akademsko zajednica	Difuzija projekta	<ul style="list-style-type: none"> • Radovi na konferencijama, znanstvenim časopisima i sl. • Sudjelovanje na konferencijama i radionicama • Podnošenje radova • Brošure i letci • Webinari
----------------------------	-------------------	--

5.2.6 Upravljanje znanjem i zaštita

Učinkovito upravljanje IPR-om u ranim fazama projekta je ključan prioritet za sve partnere, kako bi se osiguralo potpuno iskorištavanje rezultata i doprinosa projekta, te njihov snažan utjecaj na društvo i tržište na europskoj i međunarodnoj razini. Upravljanje znanjem i intelektualnim pravima biti će određeno Konzorcijskim ugovorom, koji se temelji na ugovoru DESCA Horizon 2020. (www.desca-2020.eu). Njegov će sadržaj odražavati i u nekom slučajevima nadopunjavati odredbe i uvjete utvrđene u Ugovornim pravilima Europske komisije. Konzorcijski ugovor pokrivat će teme vlasništva i zaštite znanja, objave rezultata, korištenje i diseminaciju znanja proizašlog iz projekta, korištenje relevantnih pozadinskih znanja partnera, prava pristupa, zajedničko i pojedinačno vlasništvo, i sl.

Provodit će se politika otvorenog pristupa za sve znanstvene rezultate, a sve će publikacije biti dostupne u OpenAIRE, tj. Infrastrukturi otvorenog pristupa za istraživanje u Europi.

Podaci o istraživanjima generirat će se tijekom ispitivanja komponenata tehnologije u laboratorijima i na ispitnim uređajima. Ti će generirani podaci biti dodatno analizirani za poboljšanje sustava i sačuvani u bazi podataka članova konzorcija. Zbog specifičnosti projekta, bit će definiran vrlo pažljiv postupak za pristup podacima, obradu i daljnju upotrebu tijekom i nakon završetka projekta. Taj će postupak biti definiran u Konzorcijskom ugovoru, no prema potrebi, mogu se potpisati i posebni ugovori o povjerljivosti između partnera.

6 Zaključak

Na kraju, temeljem svih prezentiranih informacija možda je i najviše indikativan usporedni prikaz količine povučenih sredstava Europske unije u našoj regiji. Po meni, poražavajuća je činjenica da Hrvatska povlači uvjerljivo najmanje financijskih sredstava od svih susjeda. Istina je da su te države ušle u sustav Europske unije ranije od Hrvatske, pa samim time imaju više iskustva, no zar mi ne možemo preuzeti to znanje od njih? Sklapanjem međunarodnih projektnih konzorcija i prijenosom znanja potrebno je steći iskustvo i promijeniti svijest istraživačkih i industrijskih subjekata u Hrvatskoj. Za napredak tehnologije, pa samim time i države, nužan je prijenos znanja sa istraživača na industriju i primjena tog znanja u poslovanju. To je jedini način za održavanje konkurentnosti, pa zašto ne iskoristiti mogućnosti koje nam Europska unija pruža?

Sa druge strane, jasno je da je Europska komisija detaljno propisala diseminacijska i komunikacijska pravila, ali na njih ne treba gledati kao na otežavajuće okolnosti. Komunikacija je vrlo bitna za pozicioniranje projekta kod dionika i šire publike, kao i kod širenja rezultata. Ona može činiti razliku između uspješnog i neuspješnog projekta. Iako projekt potencijalno tehnološki uspije, bez pravilne komunikacije i diseminacije to ne mora značiti da će on biti primijenjen u industriji. Također, s obzirom na ranije navedene podatke o povlačenju sredstava unutar Republike Hrvatske, komunikacija pospješuje promjenu svijesti, razvoj ideja i stvaranje novih lokalnih, regionalnih i međunarodnih partnerstva kojima se radi transfer znanja i iskustva, a Hrvatska se pozicionira kao legitiman partner za sve buduće projekte u novom financijskom razdoblju koje je pred vratima. Ostaje nada da ćemo u njemu biti uspješniji.

7 Literatura

- *CORDIS: COG-LO Project information*, Europska komisija, <https://cordis.europa.eu/project/rcn/216005/factsheet/en> (stranica posjećena: 06. studenog 2019.).
- Europski strukturni i investicijski fondovi, <https://strukturnifondovi.hr/> (stranica posjećena: 02. studenog 2019.).
- *Financiranje sredstvima EU-a* (2019.) Europska unija, https://europa.eu/european-union/about-eu/funding-grants_hr (stranica posjećena: 01. studenog 2019.).
- *Fondovi EU, rezultati u 2018. godini* (2019.) Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Zagreb.
- *Funding & tender opportunities: Applying for funding*, Europska komisija, https://ec.europa.eu/research/participants/docs/h2020-funding-guide/grants/applying-for-funding_en.htm (stranica posjećena: 03. studenog 2019.).
- *Funding & tender opportunities: Communicating Your Project*, Europska komisija, https://ec.europa.eu/research/participants/docs/h2020-funding-guide/grants/grant-management/communication_en.htm (stranica posjećena: 04. studenog 2019.).
- *Funding & tender opportunities: Dissemination & Exploitation of results*, Europska komisija, https://ec.europa.eu/research/participants/docs/h2020-funding-guide/grants/grant-management/dissemination-of-results_en.htm (stranica posjećena: 04. studenog 2019.).
- *Funding & tender opportunities: Participant Portal*, Europska komisija, <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home> (stranica posjećena: 04. studenog 2019.).
- *H2020 Programme: AGA – Annotated Model Grant Agreement* (2019.) Europska komisija, https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf (stranica posjećena: 05. studenog 2019.).
- *Innovation and Networks Executive Agency: COGNITIVE Logistics Operations through secure, dynamic and ad-hoc collaborative networks*, Europska komisija, <https://ec.europa.eu/inea/en/horizon-2020/projects/h2020-transport/logistics/cog-lo> (stranica posjećena: 05. studenog 2019.).
- *Obzor 2020. (Horizon 2020.)* Europski strukturni i investicijski fondovi, <https://strukturnifondovi.hr/obzor-2020-horizon-2020/> (stranica posjećena: 02. studenog 2019.).
- *Proračun EU-a* (2017.) Europski parlament, http://www.europarl.europa.eu/external/html/budgetataglance/default_hr.html#croatia (stranica posjećena: 023. studenog 2019.).
- Stojanović, S., Mrvica Mađarac, S., Glavota, M. (2016.) „Financiranje poduzetništva iz fondova Europske unije“, *Obrazovanje za poduzetništvo – E4E: znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo*, sv. 6 (2).

8 Popis slika

Slika 1: "Europski strukturni i investicijski fondovi"	4
Slika 2: "Financiranje kroz EU"	6
Slika 7: "Proračun programa Obzor 2020."	7
Slika 3: "Primjer izgleda informacijske ploče"	19
Slika 4: "Primjer izgleda trajne ploče/panoa"	20
Slika 5: "Primjer naljepnice"	21
Slika 6: "Primjer prvog kadra u video produkciji"	22

9 Popis tablica

Tablica 1: "Raspodjela ESI fondova, 2014. - 2020."	15
Tablica 2: "Operativni programi u Hrvatskoj, 2014. - 2020."	16

10 Popis grafikona

Grafikon 2: "Povlačenje sredstava iz programa Obzor 2020."	9
Grafikon 1: "Potrošnja EU sredstava u Hrvatskoj"	17

OSOBNJE INFORMACIJE **Davor Justament**

 Crnčićeva 16a, 10000 Zagreb (Hrvatska)

 091-605-6675

 davor.justament@gmail.com

SpolMuško | **Datum rođenja**17.03.1986. | **Državljanstvo**Hrvatsko

RADNO ISKUSTVO

- 07.06.2018. - danas **Voditelj projekta**
Hrvatska pošta d.d.
- 14.08.2017. - 30.04.2018. **Voditelj skladišta**
Anamil d.o.o.
- 01.03.2015. - 31.07.2017. **Voditelj skladišta**
Tisak d.d.
- 01.08.2014. - 28.02.2015. **Zamjenik voditelja skladišta**
Tisak d.d.
- 01.07.2013. - 31.07.2014. **Kontrolor ulaza/izlaza**
Tisak d.d.
- 01.06.2009. - 30.06.2013. **Dostavljač**
A1 direkt d.o.o.

OBRAZOVANJE I OSPOBLJAVANJE

2016. - danas **Stručni prvostupnik ekonomije (bacc.oec.)**
Veleučilište Baltazar Zuprešić
2008. - 2009. **Specijalist za računalne mreže (Cisco Certified Network Associa**
Otvoreno učilište Algēra
2001. - 2005. **Nadbiskupska klasična gimnazija s pravom javnosti, Zagreb**

OSOBNJE VJEŠTINE

Ostali jezici	RAZUMIJEVANJE		GOVOR		PISANJE
	Slušanje	Čitanje	Govorna interakcija	Govorna produkcija	
engleski	C1	C1	C1	C1	C1

Cambridge English- Certificate of Advanced English (2003.)

Stupnjevi: A1 i A2: Početnik i B2: Samostalni korisnik
Zajednički europski referentni okvir jezika

Komunikacijske vještine Komunikacijske vještine stečene tijekom rada na mjestu voditelj skladišta

- komunikacija s klijentima prilikom ugovaranja novih poslova
- komunikacija s klijentima na dnevnoj bazi, vezana za svakodnevnu problematiku u logistici
- komunikacija i rješavanje problematike sa poslovnica
- vođenje internih kolegija unutar organizacijske jedinice
- sudjelovanje u organizacijskim kolegijima sa ostalim sektorima

Organizacijske / rukovoditeljske vještine Organizacijske i rukovoditeljske vještine stečene tijekom rada na mjestu voditelj skladišta

- upravljanje
- organizacija radnog vremena
- organizacija procesa u skladištu i distribuciji

Ime i prezime studenta: Davor Justament
Matični broj studenta: 2224014386
Nadnevak rođenja studenta: 17. ožujka 1986.
Adresa prebivališta: Klementa Crnčića 16a, 10000 Zagreb, Hrvatska

IZJAVA O AUTORSTVU ZAVRŠNOG RADA

Pod kaznenom i materijalnom odgovornošću izjavljujem da sam završni rad pod naslovom

DISEMINACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE AKTIVNOSTI U EU FINANCIRANIM PROJEKTIMA

izradio/izradila samostalno, kao jedini i isključivi autor toga završnog rada.

Svi dijelovi predmetnog završnog rada – nalazi, ideje koje su u radu citirane ili se temelje na drugim izvorima, bez obzira na to je li riječ o knjigama, znanstvenim ili stručnim člancima, internetskim stranicama, zakonima i sl. – u radu su adekvatno citirani ili parafrazirani te označeni i popisani u popisu literature na kraju završnog rada.

Elektronička verzija predmetnog završnog rada potpuno je identična tiskanoj verziji, koju je odobrio mentor toga završnog rada.

U Zaprešiću, _____

(vlastoručni potpis studenta)